

A Bródy-Hunyady-hagyaték dokumentumainak restaurálása

(Pályázati azonosító: 505111/4850)

Szakmai beszámoló

A Bródy Sándor Könyvtár helyismereti gyűjteményének fontos és kiemelt része a Bródy-Hunyady-hagyaték, ami lehetőséget nyújt arra, hogy az érdeklődő nagyközönség és a 19-20. század fordulóját kutató irodalomtörténészek is betekintést nyerjenek ebbe az eddig még jórészt feltáratlan és sok ismeretlen információt tartogató gyűjteménybe, ami több mint 150 évet ölel át és lényegében körbeutazta a földet, mielőtt Egerbe, a Bródy Sándor Könyvtárba került 2023. februárjában.

A dokumentumok nagy része restaurálásra szorul, akár a papír minősége (savasodás), vagy az évtizedek során szerzett kisebb-nagyobb sérülések (beszakadások, gyűrődések, ragasztások) miatt.

A kiválasztott tételek között első helyen szerepelt Hunyady Margit színésznő – Hunyady Sándor édesanyja – fizetési könyve, amit a Vígszínház indulásakor 1896-98 között használt. Ezt fia, Hunyady Sándor később jegyzetfüzetként hasznosította újra, amelybe színmű és novella ötleteit jegyezte fel, döntően ceruzával.

A kéziratok közül már csak tartalma miatt is az első körben restaurálandók között szerepelt Bródy Sándor apokrif végrendelete; a Gárdonyi Gézához Padovában írt levéltöredékek; fő művének, a *Rembrandtnak* a jegyzetei; az egyik novellájának, az *Előlegnek* a teljes kézírata; fiaitól (András, István, János, Illés és Hunyady Sándor) kapott magánlevelek; a kor mecénásáról, Hatvany Lajosról írt szövege; vagy éppen a Nagy Háború idején a Cs. és kir. Sajtóhadiszállás – lényegében az osztrák-magyar haditudósítói hálózat – fejléces körlevele 1918-ból.

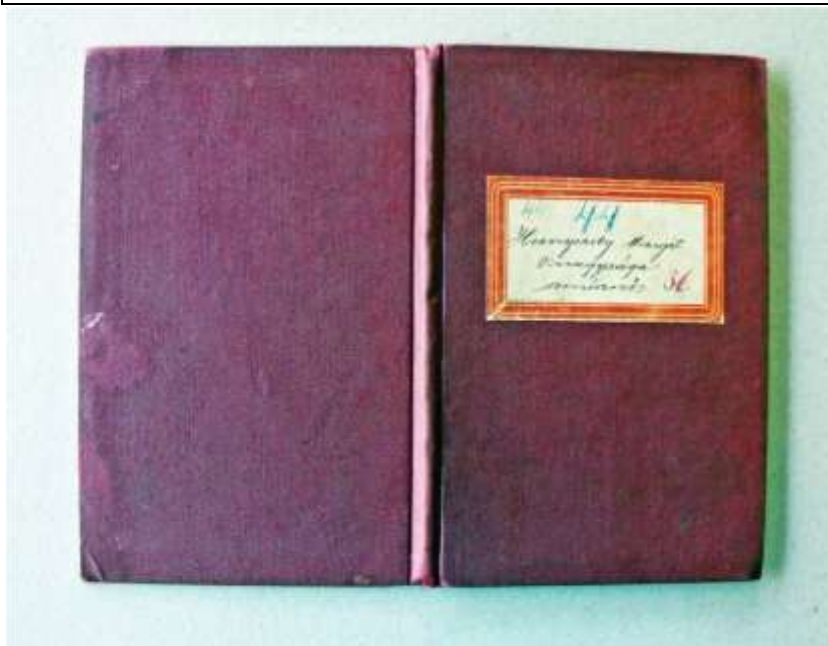
A dokumentumok restaurálást a Képiró Restaurátor Bt. végezte.

Leírás a dokumentumok, állományvédelmi munkák restaurálás utáni állapotáról, fotókkal alátámasztva

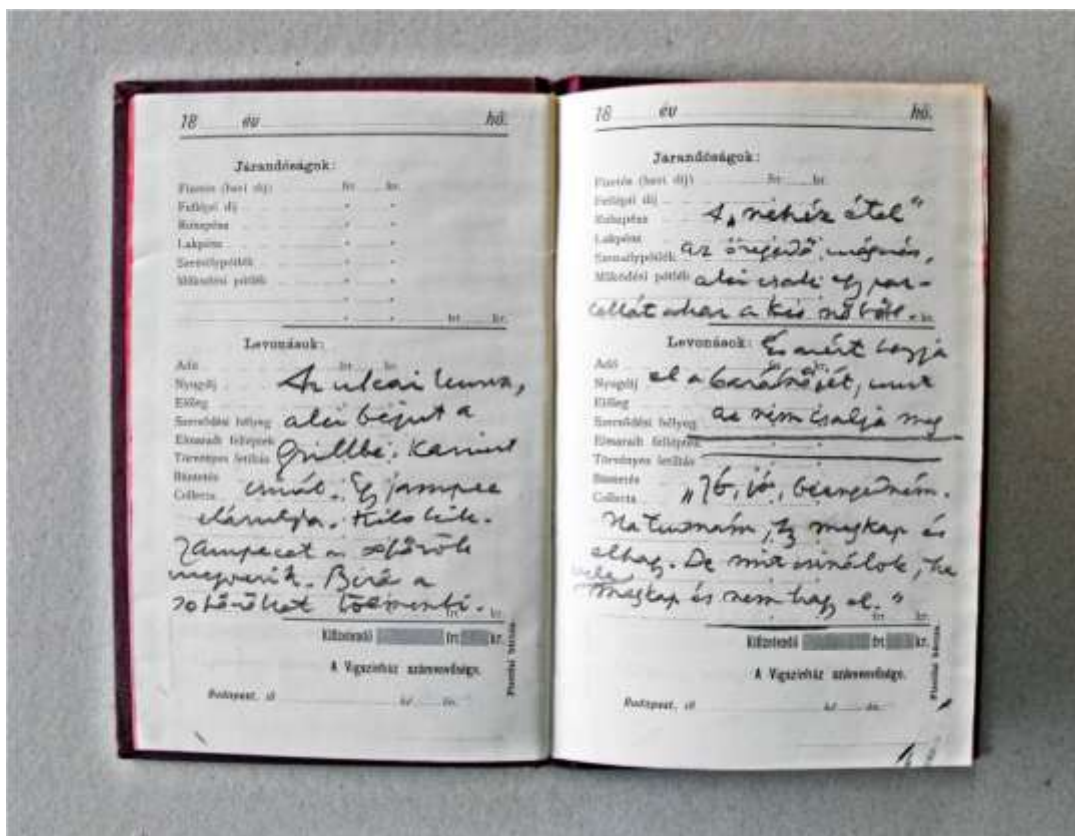
1.

2024.1.1

Hunyady Margit színésznő fizetési könyve (1896–1898), Hunyady Sándor feljegyzéseivel. 32 p., 20 x 13 cm

A műtárgy a restaurálás előtt

A műtárgy a restaurálás előtt

Állapotleírás: Három vastag fémkapoccsal összefűzött, két (egyenként nyolc lapos) ívből álló, fehér vászonnyílásos, bordópiros egészvászon-kötés, a tábláján kéziratos, enyves címkével. A nyomtatvány előzéklapjain fekete, illetve piros ceruzával írt bejegyzések láthatóak. A belső ívek lapjain pecsétek, valamint tintával, illetve fekete ceruzával írt bejegyzések láthatóak. A két lengő előzéklap csaknem leszakadt az ívekről. A belső ívek lapjainak pH-értéke 5,4, az előzéklapoké 4,5. A kisnyomtatvány táblasarkai kissé hajlottak, gyűröttek, kopottak. A vászonborítás kissé szennyezett, a gerincrészt fejnél és lábnál gyűrött.

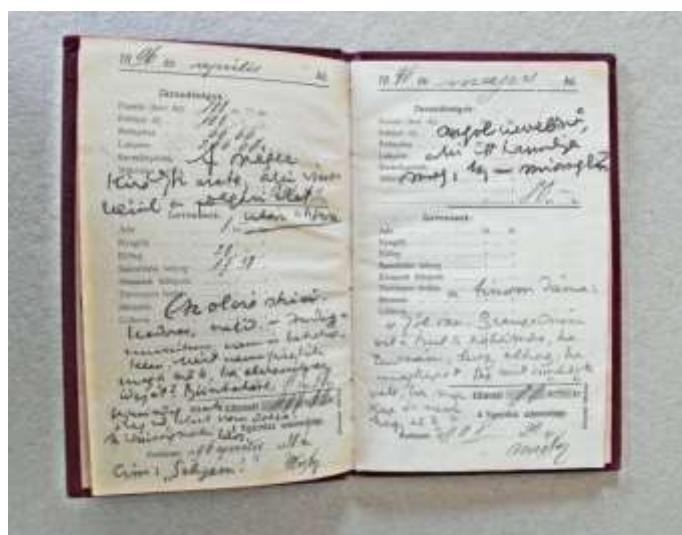
Restaurálási terv: A kisnyomtatvány mechanikai tisztítása (portalanítása, rádirozása). A kiragasztott előzék vászonnyílásra hajló részének felemelése (szárazon, illetve cellulózalapú ragasztóval való áztatással). A két ív kiemelése a könyvtáblából. A fémkapcsok eltávolítása. A lapok és a kiragasztott előzék savtalanítása BookKeeper-oldattal (magnézium-oxid hatóanyagú keverék) való bepermetezéssel. A lapok szükség szerinti javítása japán papír és Glutofix (cellulózalapú ragasztó) segítségével. Az ívek láncöltéssel való összefűzése az áthajtott vászonnyílással együtt. A könyvtábla sarkainak kiegyenesítése és kiegészítése (vászon, illetve búzakeményítő segítségével). A borítóvászon gerincrésznél megerősítése. A könyvtest és a könyvtábla összeakasztása. A vászonnyílás kiragasztása és az előzékrész visszaragasztása. A kis kötet szükség szerinti retusálása.

A műtárgy restaurálás közben

Restaurálás menete: A kisnyomtatvány mechanikai tisztítása (portalanítása, rádirozása). A kiragasztott előzők vászonnyílásra hajló részének felemelése (szárazon). A két ív kiemelése a könyvtáblából. A fémkapcsok eltávolítása. A vászonnyílás lefejtése az ívekről. A lapok és a kiragasztot előzők savtalanítása

BookKeeper-oldattal (magnézium-oxid hatóanyagú keverék) való bepermetezéssel. A lapok szükség szerinti javítása japán papír és Glutofix (cellulózalapú ragasztó) segítségével. A kiszakadt lengő előzéklap visszaragasztása. Új vászonnyílás felragasztása. Az ívek láncöltéssel való összefűzése az áthajtott vászonnyílással együtt. A könyvtábla sarkainak kiegyenesítése és kiegészítése (vászon, illetve búzakeményítő segítségével). A borítóvászon gerincrésznének megerősítése. A gerinc kasírozása vékony japánpapírral. A könyvtest és a könyvtábla összeakasztása. A vászonnyílás kiragasztása és az előzékrész visszaragasztása. A kis kötet szükség szerinti retusálása.

A műtárgy a restaurálás után

2.

2024.2.1

Bródy Sándor személyes feljegyzései (1924?). 1 p., 34 x 21 cm

A feljegyzések a restaurálás előtt

Állapotleírás: Törtfehér színű szimpla lap. Felső sarkai hiányoznak, gyűröttek. A lap közepén és alsó sarkán hajtás nyomai, a hátoldalon 4–5 cm-es régi ragasztócsík, a lapszélen halványsárga elszíneződés látható. A lapszélek szakadozottak, gyűröttek. A sötétbarna tintával írt szövegrész sok helyen elfutott és átvérzett a hátoldalra. A lap pH-értéke 4. A tinta vízre érzékeny.

Restaurálási terv: A lap mechanikai tisztítása. A régi ragasztócsík leoldása metil-etil-eton segítségével. A lap BookKeeper-oldatos savtalanítása, a tinta vízben való oldódása miatt. A kéziratos lap javítása Glutofix és japánpapír segítségével. A lap kipréseleése, végül szükség szerinti retusálása.

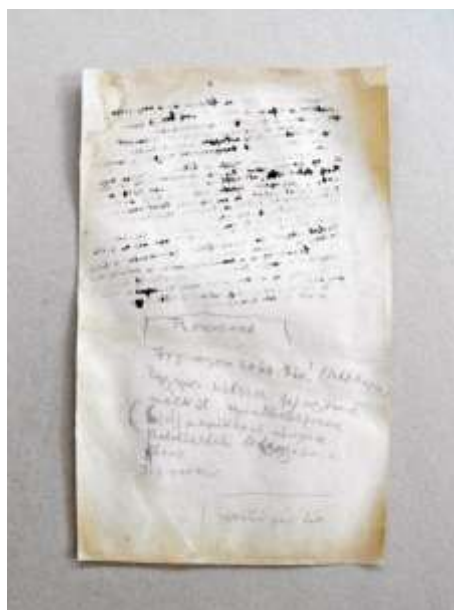

A feljegyzések restaurálás közben

A feljegyzések restaurálás közben

Restaurálás menete: A lap mechanikai tisztítása. A régi ragasztócsík leoldása metil-etilketon segítségével. A lap BookKeeper-oldatos savtalanítása, a tinta vízben való oldódása miatt. A kéziratos lap javítása Glutofix és japánpapír segítségével. A lap kipréselése, végül retusálása. A lap pH-értéke a restaurálás után: 7,1.

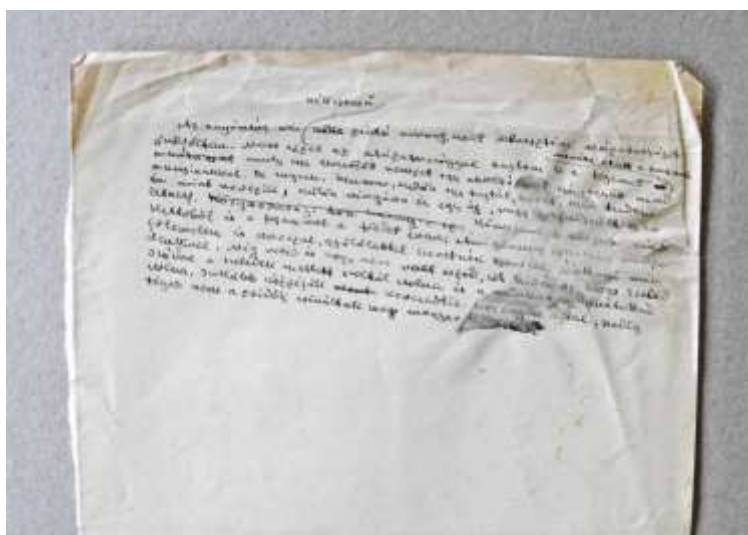
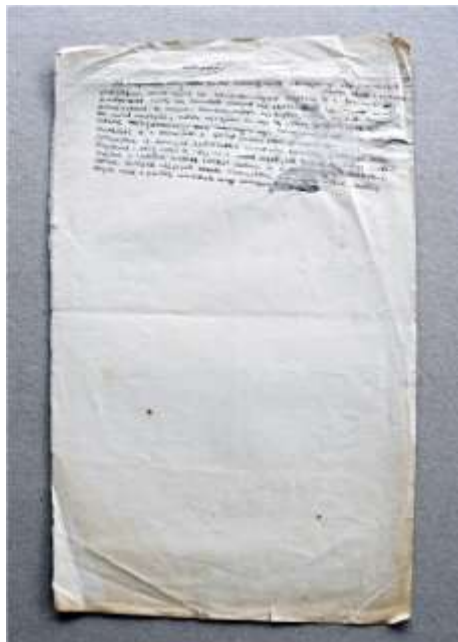

A feljegyzések a restaurálás után

3

2024.3.1

Bródy Sándor kézirat-töredéke. 1 p., 34 x 21 cm

A kézirat-töredék a restaurálás előtt

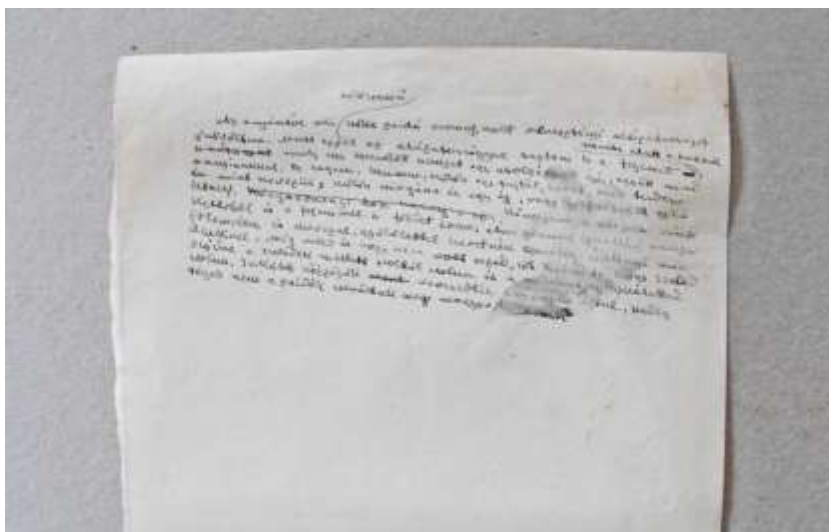
Állapotleírás: A törtfehér, szimpla lap megsárgult, pH-értéke 4,5. A lap kissé gyűrött, szélei szakadozottak, jobb felső sarka hiányzik. A kéziratós részen nedvesség hatására a tinta vízérzékenysége miatt 10–12 cm²-nyi halvány tintafolt látható, amely alatt a tinta kissé elhalványodott. A lap hátoldalán két kis, régi ragasztócsík darab látható.

Restaurálási terv: A lap mechanikai tisztítása. A régi ragasztócsíkok leoldása metil-etilketonnal. Savtalanítás BookKeeper-oldattal. A kézírás elhalványodott részeinek szükség szerinti megerősítése a lap UV-lámpa alatti vizsgálatának segítségével. A tintafolt peremrészének halványítása. A lap javítása Glutofix és japánpapír segítségével. A lap kipréselése, majd szükség szerinti retusálása.

A kézirat-töredék restaurálás közben

Restaurálás menete: A lap mechanikai tisztítása. A régi ragasztócsíkok leoldása metil-etilketonnal. Savtalanítás BookKeeper-oldattal. A kézírás elhalványodott részeinek lehetőség szerinti megerősítése, nagyító alatt. A tintafolt peremrészének enyhén halványítása. A lap javítása Glutofix és japánpapír segítségével. A lap kipréselése, majd retusálása. A pH-érték a restaurálás után: 7,2.

A kézirat-töredék a restaurálás után

4.

2024.20.1

Bródy Sándor jegyzetei a Rembrandthoz. 1 p. 34 x 21 cm.

A jegyzetek a restaurálás előttÁllapotleírás: Középen összehajtott dupla lap. A papír nagyon gyűrött, néhol szakadozott, a

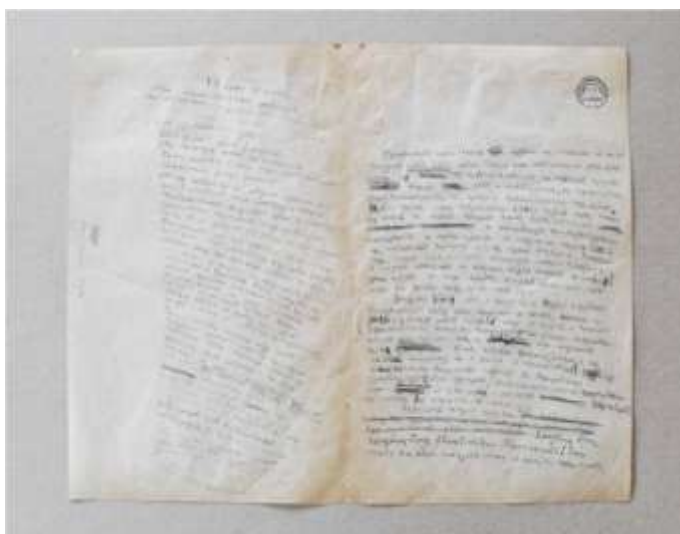
szélei kissé mállottak és halványsárgán elszíneződtek, szennyezettek, a hátsó felső sarka hiányzik. Mindkét oldalon ceruzás feljegyzések, az elülső oldalon néhol tollal kiegészítve. A hátoldalon egyes sorok elhalványodtak. A lap pH-értéke 4,5.

Restaurálási terv: A lap mechanikai tisztítása. Az elülső lapon lévő tina vízpróbája után kalcium-oxid vizes oldatában való savtalanítás. A lap megszáritása, javítása, kiprészelése és szükség szerinti utánenyvezése, végül retusálása.

A jegyzetek restaurálás közben

Restaurálás menete: A lap mechanikai tisztítása. Az elülső lapon lévő tinta vízpróbája után BookKeeper-oldattal való savtalanítás. A lap megszáritása, javítása, kiprészelése, a hátoldal enyhe nedvesítésével, végül retusálása. A lap pH-értéke a restaurálás után: 7,2.

A jegyzetek a restaurálás után

5.

2024.4.1

Várkonyi Titusz levele a Fészek klub igazgatóságához (1919. január és augusztus között.) 1 p., 21 x 17 cm.

A levél a restaurálás előtt

Korábban négyrét, jelenleg kétrét hajtott szimpla lap, mindkét oldalán tintával írt kéziratos feljegyzéssel. A lapon több további nagy hajtás nyoma is látható. A recto oldal bal alsó részén lévő nagy szakadáson régi ragasztócsík látható. Mindkét oldal egyik sarkán, illetve alsó szélének egyharmadán halvány elszíneződés észlelhető. A papír pH-értéke 4,5.

Restaurálási terv: A lap mechanikai tisztítása. A régi ragasztócsík leoldása metil-etilketonnal. A halványsárga elszíneződések szükség szerinti halványítása. A lap savtalanítása BookKeeper-oldattal való bepermetezéssel. A lap javítása, kiprészelése és szükség szerinti retusálása.

A levél restaurálás közben

Restaurálás menete: A lap mechanikai tisztítása. A régi ragasztócsík leoldása metil-etilketonnal. A halványsárga elszíneződések szükség szerinti halványítása. A lap savtalanítása BookKeeper-oldattal való bepermetezéssel. A lap javítása, kiprészelése és retusálása.

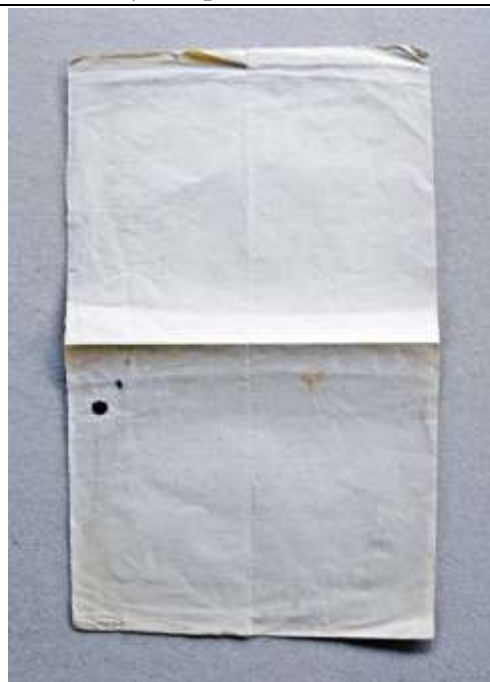
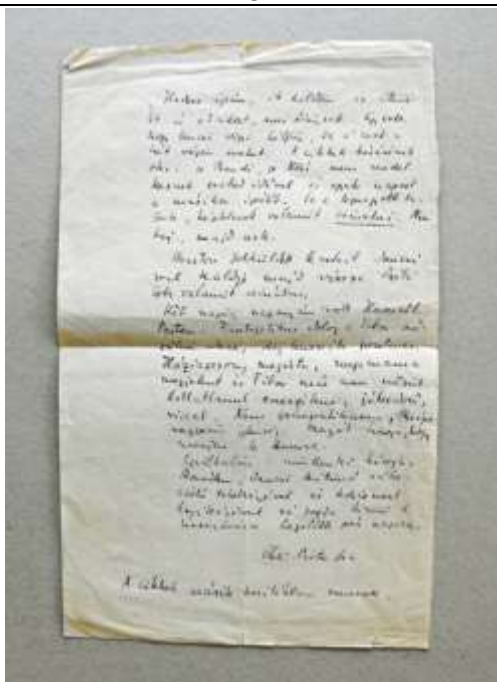

A levél a restaurálás után

6.

2024.5.1

Bródy István levele Bródy Sándornak. (1920-as évek eleje.) 1 p., 34 x 21 cm.

A levél a restaurálás előtt

Kettéhajtott lapon, sötétkék, vízre érzékeny tintával írt kéziratos levél. A papír pH-értéke 4,2. A lap szélei gyűröttek, szakadozottak.

Restaurálási terv: A kéziratos lap mechanikai tisztítása. A lap savtalanítás, a vízben oldódó tinta miatt BookKeeper-oldattal való bepermetezéssel. A lap javítása Glutofix és japánpapír segítségével. A lap kipréselése és szükség szerinti retusálása.

A levél restaurálás közben

Restaurálás menete: A kéziratos lap mechanikai tisztítása. A lap savtalanítása, a vízben oldódó tinta miatt BookKeeper-oldattal való bepermetezéssel. A lap javítása Glutofix és japánpapír segítségével. A lap kipréselése és szükség szerinti retusálása. (Megjegyzés: A levelet az állagmegóvás érdekében lehetőség szerint kinyitott, kipréselt formában kell tárolni).

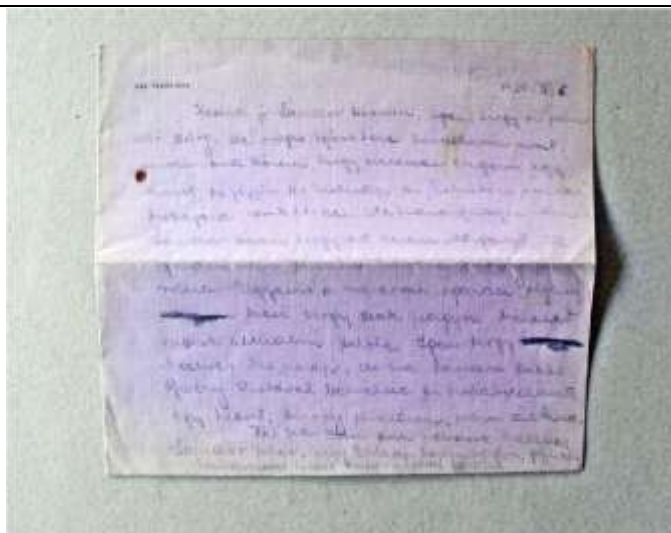

A levél a restaurálás után

7.

2024.6.1

Gál Franciska (1903–1972, színésznő) levele Bródy Sándornak. (1920 szeptembere.)
1 p., 22 x 39 cm.

A levél a restaurálás előtt

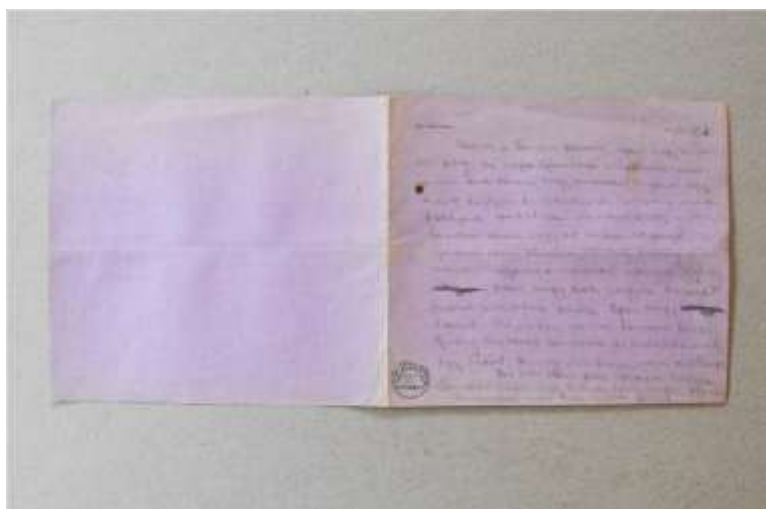
Állapotleírás: Halványlila, jelenleg négyrét hajtott papír, első oldalán grafitceruzával írt levéllel. A papír pH-értéke 4,2. A papírlap szélei halványabbak, mint a középső rész, továbbá sárgásan elszíneződtek. A ceruzával írott levél kissé elhalványodott.

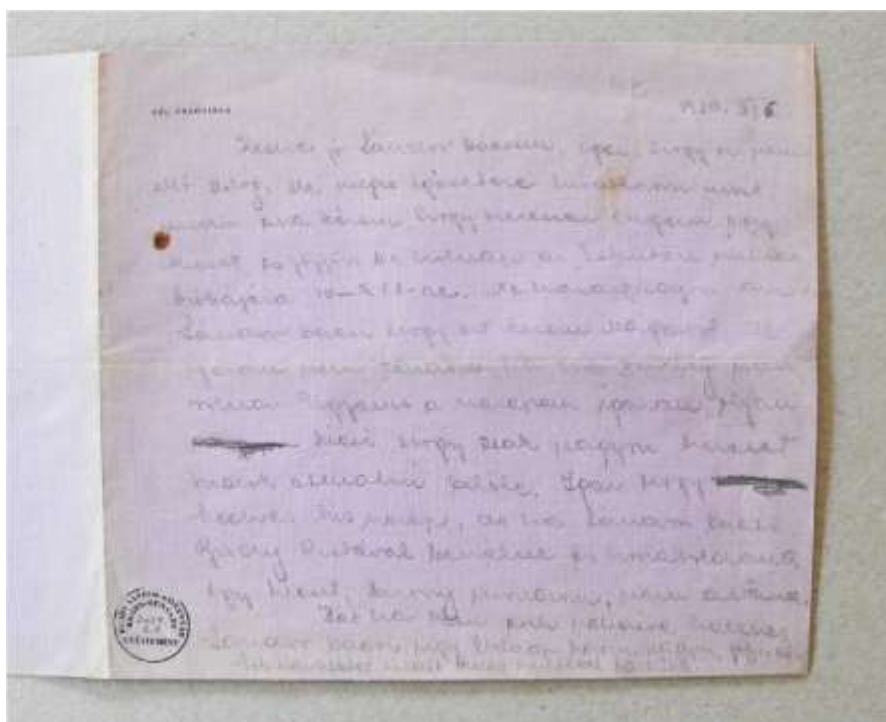
Restaurálási terv: A lap mechanikai tisztítása, majd savtalanítása kalcium-oxid 2-3 %-os vizes oldatában. A lap javítása, kipréselése és szükség szerinti retusálása. (Megjegyzés: A továbbiakban javasolt a levélnek a jelenlegi helyett csupán kétrét hajtva való tárolása.)

A levél restaurálás közben

Restaurálás menete: A lap mechanikai tisztítása, majd savtalanítása BookKeeper-oldattal. A lap javítása, kiprészelése és retusálása. A pH-érték a restaurálás után: 7,3. (Megjegyzés: A továbbiakban javasolt a levélnek a jelenlegi helyett csupán kétrét hajtva való tárolása.)

A levél a restaurálás után

8.

2024.21.1

Bródy Sándor levele fiának, Bródy Istvánnak (Bécs, 1921/22). 1 p., 34 x 21 cm.

A Bródy-levél a restaurálás előtt

Állapotleírás: Vízre érzékeny tintával írt levelet tartalmazó kézirat lap. A lap pH-értéke 4,0. A kézirat lap eredetileg nyolcadrét hajtott volt, a hajtásokban több helyütt hiányos, a job alsó sarka hiányzik, a lapszélek gyűröttek, szakadozottak. A lap hátoldala poros, szennyezett, a hajtások mentén három régi ragasztócsík látható, sárgásbarna elszíneződéssel.

Restaurálási terv: A kézirat lap mechanikai tisztítása. A régi ragasztócsíkok leoldása metil-etil-ketonnal. A vízérzékeny tinta miatt a lap BookKeeper-oldatos savtalanítása. A papír javítása, kiegészítése japánpapír és Glutofix segítségével, majd kipréselése és retusálása.

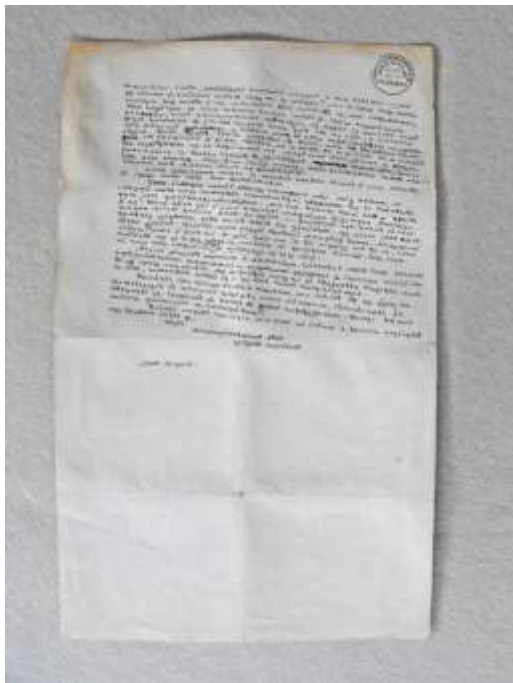

A Bródy-levél restaurálás közben

A Bródy-levél restaurálás közben

Restaurálás menete: A kéziratos lap mechanikai tisztítása. A régi ragasztócsíkok leoldása metil-etil-ketonnal. A vízerzékeny tinta miatt a lap BookKeeper-oldatos savtalanítása. A papír javítása, kiegészítése japánpapír és Glutofix segítségével, majd kipréselése és retusálása.

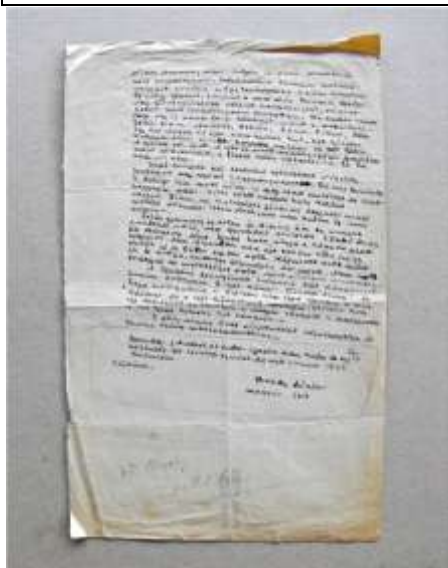

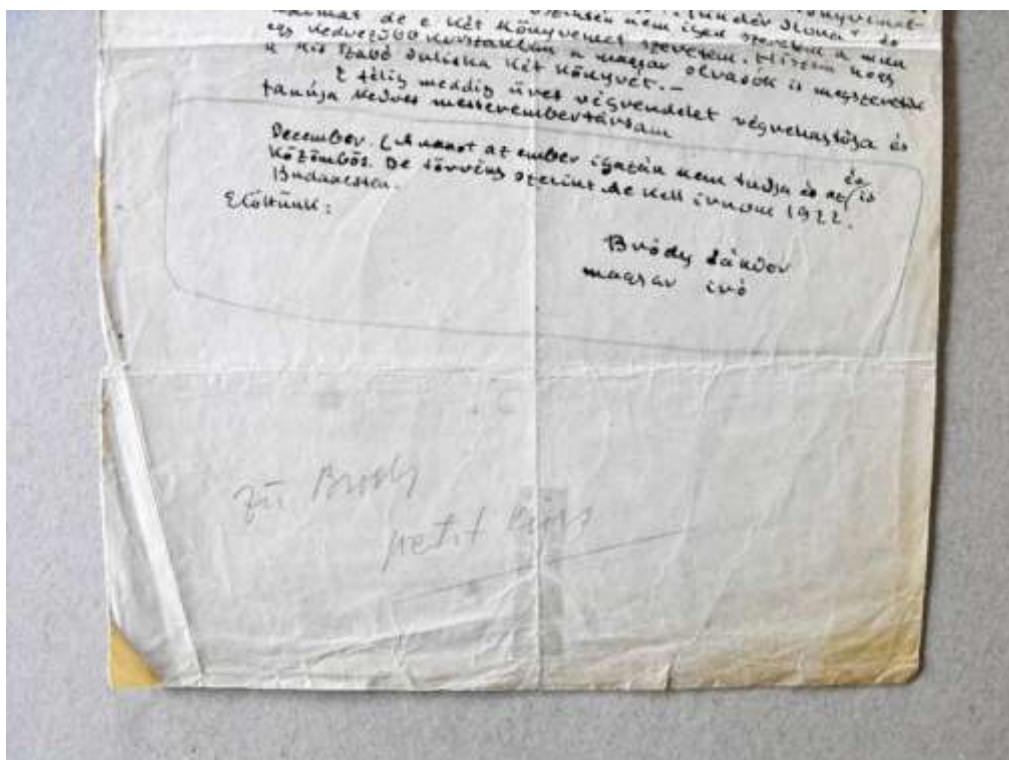
A Bródy-levél a restaurálás után

9.

2024.7.1

Bródy Sándor apokrif végrendelete (1922 decembere). 1 p., 34 x 21 cm.

A végrendelet a restaurálás előtt

Állapotleírás: Sötétbarna, vízre érzékeny tintával írt kézirat. A papír pH-értéke 4,0. A lap eredetileg nyolcadrét hajtott volt, a hajtásokban meggyengült, szélei kissé mállottak, gyűrődtek, szakadozottak, szennyezettek. A lap az alsó hajtásban régi, elszíneződött ragasztócsíkkal megerősített.

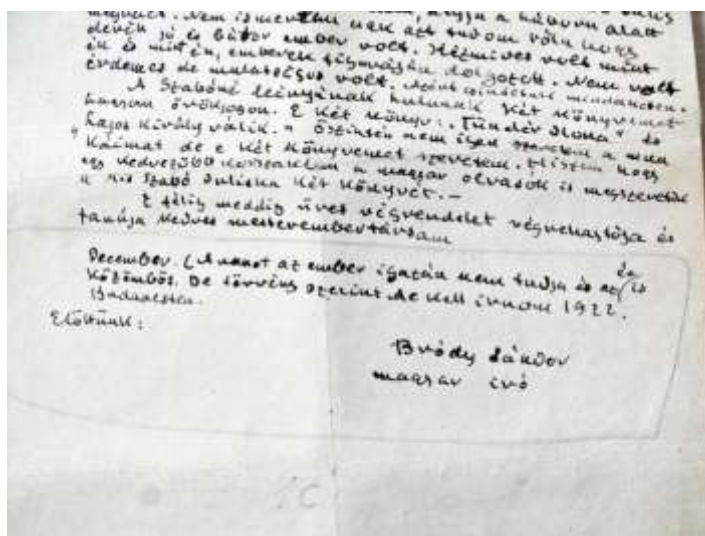
Restaurálási terv: A kézirat mechanikai tisztítása. A régi ragasztócsík leoldása metiletil-ketonnal. A lap BookKeeper-oldatos savtalanítása, a vízérzékeny tinta miatt. A lap javítása, kiegészítése és kipróbálása, majd szükség szerinti retusálása.

A végrendelet restaurálás közben

Restaurálás menete: A kéziratos levél mechanikai tisztítása. A régi ragasztócsík leoldása metil-etil-ketonnal. A lap BookKeeper-oldatos savtalanítása, a vízerzékeny tinta miatt. A lap javítása, kiegészítése és kipréseleése, majd retusálása. A pH-érték a restaurálás után: 7,2.

A végrendelet a restaurálás után

10.

2024.8.1

Bródy Sándor: *Az előleg.* (Kézirat, 1916.) 4 p., 34 x 21 cm.

A kézirat a restaurálás előtt

A kézirat hátoldala a restaurálás előtt

Állapotleírás: Négy darab, sötétbarna tintával csaknem teljesen teleírt halványsárga lap. A lapok pH-értéke 4,2. Korábban négyrét hajtottak voltak, sarkaik gyűröttek, számárfülek, szakadozottak, ujjnyomosak, kissé szennyezettek, a második lap szakadozásai régi ragasztócsíkkal javítottak.

Restaurálási terv: A lapok mechanikai tisztítása. A régi ragasztócsíkok eltávolítása metiletil-ketonnal. A lapok savtalanítása BookKeeper-oldattal. A kéziratos lapok javítása, kiegészítése, majd kipréselése és szükség szerinti retusálása.

A kézirat restaurálás közben

A kézirat restaurálás közben

Restaurálás menete: A lapok mechanikai tisztítása. A régi ragasztócsíkok eltávolítása metiletil-ketonnal. A lapok savtalanítása BookKeeper-oldattal. A kéziratos lapok javítása, kiegészítése, majd kipréselése és szükség szerinti retusálása.

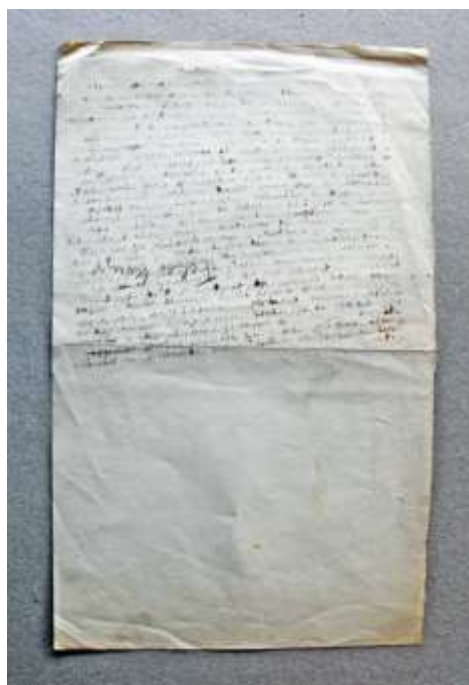
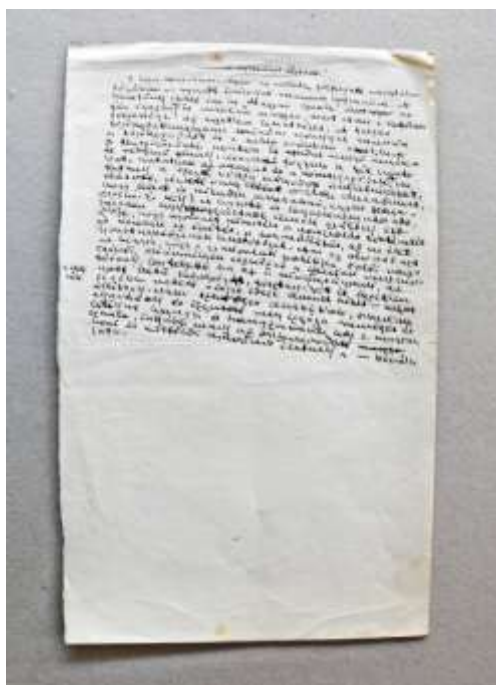

A kézirat a restaurálás után

11.

2024.22.1

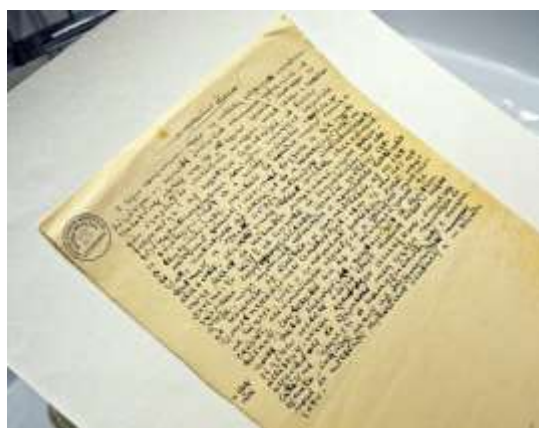
Bródy Sándor kézirat (1918 után?). 1 p., 34 x 21 cm.

A kézirat a restaurálás előtt

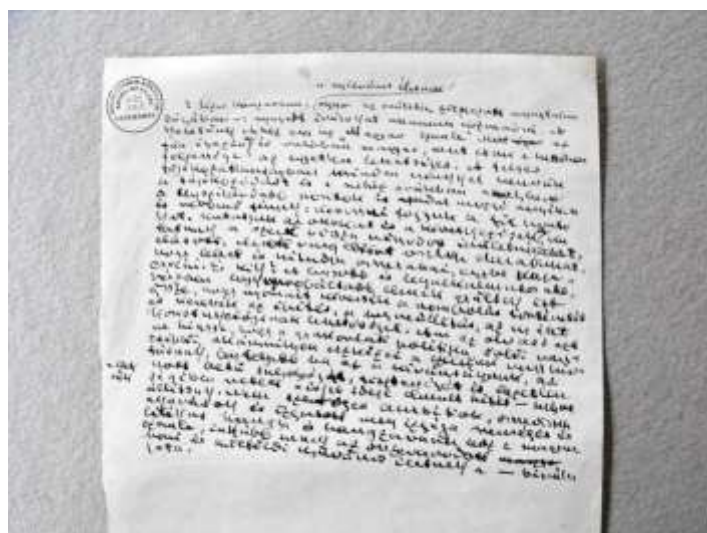
Állapotleírás: Egy korábban félbehajtott, sötétbarna tintával írt, 4,4-es pH-értékű, világossárga lap. A tinta halványan átüt a verso oldalra. A papír kissé gyűrött, a felső szélén szakadozott, számarfüles, alul enyhén elszíneződött, alsó széle közepénél sárga folt látható.

Restaurálási terv: A kéziratos lap mechanikus tisztítása. A tinta vízdoldékonysága miatt BookKeeper-oldatos savtalanítása. Esetleges folttisztítás, majd a lap javítása, kiprészelése és szükség szerinti retusálása.

A kézirat restaurálás közben

Restaurálás menete: A kéziratos lap mechanikus tisztítása. A tinta vízdoldékonysága miatt BookKeeper-oldatos savtalanítása. Folt retusálása, majd a lap javítása és kiprészelése. A kézirat pH-értéke a restaurálás után: 7,1.

A kézirat a restaurálás után

12.

2024.9.1

Bródy Sándor írása Hatvany Lajosról (1920-as évek eleje). 2 p., 34 x 21 cm.

A kézirat a restaurálás előtt

Állapotleírás: Két halványsárga, sötétbarna tintával csaknem teljesen teleírt kézirat lap. A lapokon világosbarna foltok láthatóak, pH-értékük 4,4. A lapokat korábban kettéhajtották, lapszéleik hiányosak, gyűröttek, szakadozottak.

Restaurálási terv: A kézirat lapok portalanítása és radirozása. Szükség szerinti folttisztítás. Savtalanítás BookKeeper-oldatos bepermetezéssel. A lapok javítása, kiegészítése, majd kipréselése és szükség szerinti retusálása.

Restaurálás menete: A kéziratos lapok portalanítása és radírozása. Savtalanítás BookKeeperoldatos bepermetezéssel. A lapok javítása, kiegészítése, majd kipréselése és szükség szerinti retusálása.

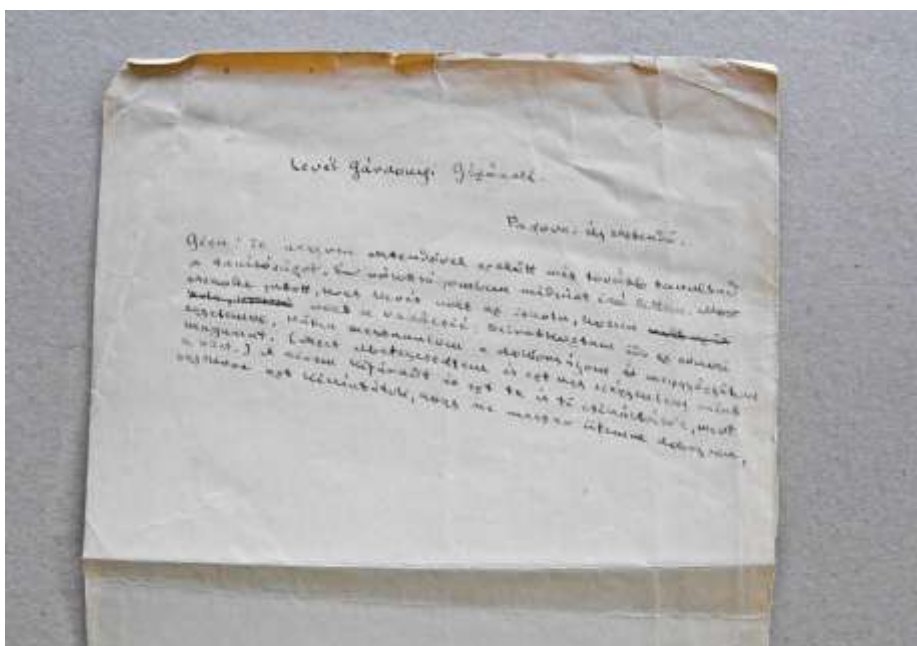
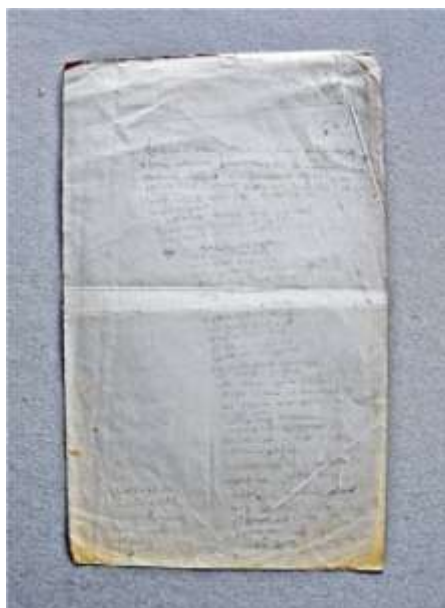
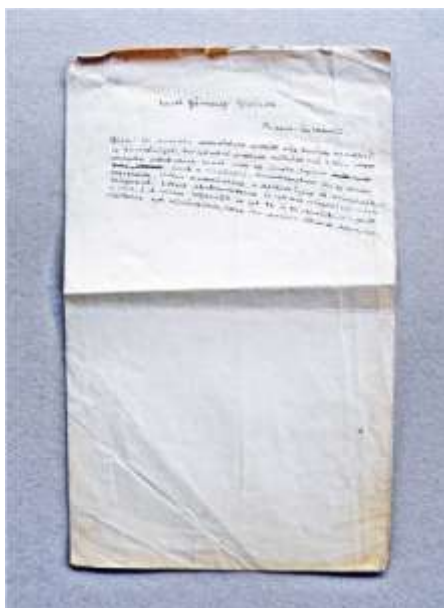

A kézirat a restaurálás után

13.

2024.10.1

Bródy Sándor Gárdonyi Gézához írott levelének első nyolc sora (Padova, 1921). 1 p., 34 x 21 cm.

A levélrészlet a restaurálás előtt

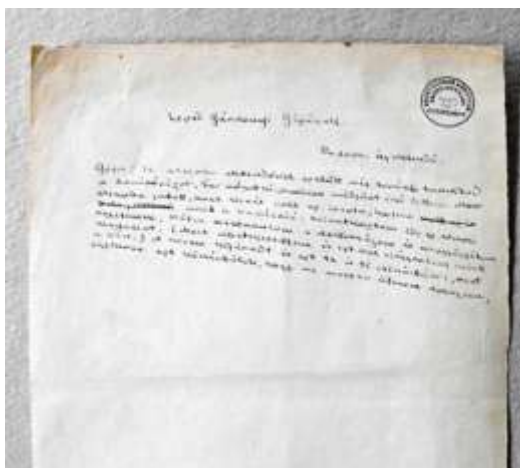
Állapotleírás: Világossárga, korábban kettéhajtott lap. A rectón sötétbarna tintájú kézírásos levél, a versón tintaceruzával írt, elhalványodott sorok. A papír pH-értéke 4,2. A lap szélei szakadozottak, gyűröttek, kissé szennyezettek, bal felső sarka hiányzik.

Restaurálási terv: A lap mechanikai tisztítása, majd savtalanítása BookKeeper-oldatos bepermetezéssel. A kézírás elhalványodott részeinek szükség szerinti megerősítése a lap UVlámpa alatti vizsgálatának segítségével. A lap javítása és kiegészítése, majd kipréseleése és szükség szerinti retusálása.

A levélrészlet restaurálás közben

Restaurálás menete: A lap mechanikai tisztítása, majd savtalanítása BookKeeper-oldatos bepermetezéssel. Miután az UV-lámpa csak a vasgallusz tinta esetében segíti az elhalványodott kézírás felismerését, itt, a tintaceruzás bejegyzés esetében nem volt használható. A lap javítása és kiegészítése, majd kipréseleése és retusálása. A levélrészlet pH-értéke a restaurálás után: 7,2.

A levélrészlet a restaurálás után

14.

2024.11.1

Bíró Pál levele Bródy Sándornak (Bécs 1920–1921?). 1 p., 28 x 21,5 cm.

A levél a restaurálás előtt

Állapotleírás: Törtfehér színű, ceruzával írt levelet tartalmazó, kettéhajtott lap. Hátoldalán régi ragasztócsík található. A papír gyűrött, felső szélén hiányos, szakadozott, pH-értéke 4,5.

Restaurálási terv: A levél mechanikai tisztítása. A régi ragasztócsík leoldása metil-etil-eton segítségével. Savtalanítás kalcium-oxid vizes oldatában. A lap szárítása, szükség szerinti utánenyvezése, majd javítása, kiegészítése és esetleges retusálása.

A levél restaurálás közben

Restaurálás menete: A levél mechanikai tisztítása. A régi ragasztócsík leoldása metil-etilketon segítségével. Savtalanítás BookKeeper oldattal való permetezéssel. A lap javítása, kiegészítése és retusálása. A levél pH-értéke a restaurálás után: 7,3.

15.

2024.12.1

Kinskyné Pálmai Ilka levele Hunyady Margitnak (Althofen, 1901. június 17). 1 p., 14 x 15 cm.

A levél a restaurálás előtt

Állapotleírás: Rövid magánlevelet tartalmazó, törtefhér színű, sötétbarna tintával írt, korábban négyrét, jelenleg kettéhajtott, fejléces és vízjeles lap. A lap pH-értéke 4,5. A

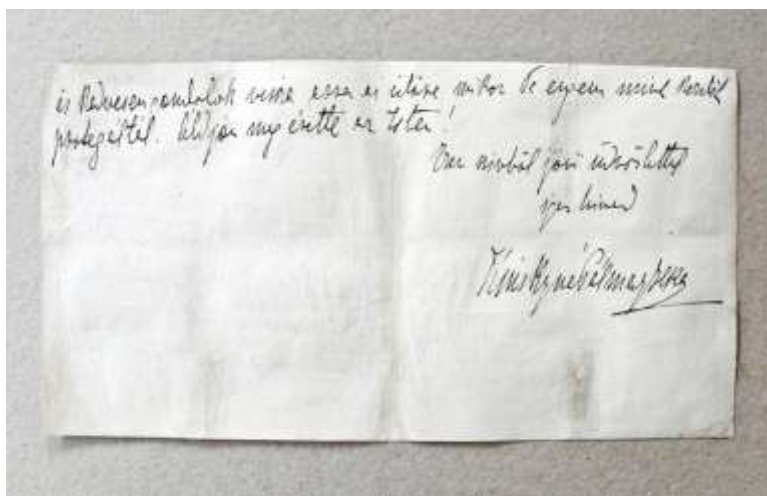
nagyobb szakadások régi ragasztócsíkkal javítottak. A lap kissé szennyezett, gyűrött, szakadozott, szárfüles.

Restaurálási terv: A levél mechanikai tisztítása. A régi ragasztócsík leoldása metil-etil-keton segítségével. Savtalanítás kalcium-oxid vizes oldatában. A lap szárítása, szükség szerinti utánenyvezése, majd javítása, kiegészítése és kipréselése, esetleg retusálása.

A levél restaurálás közben

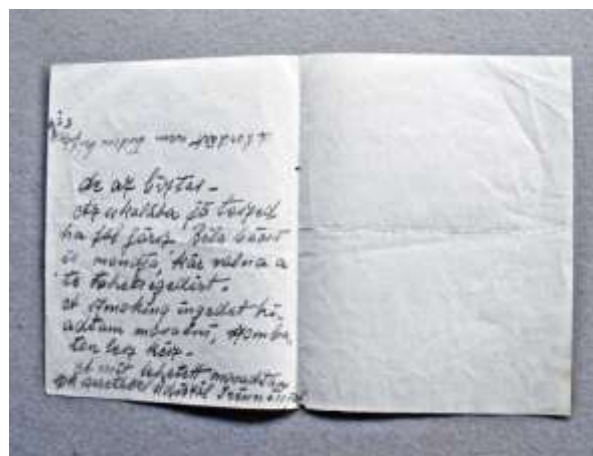
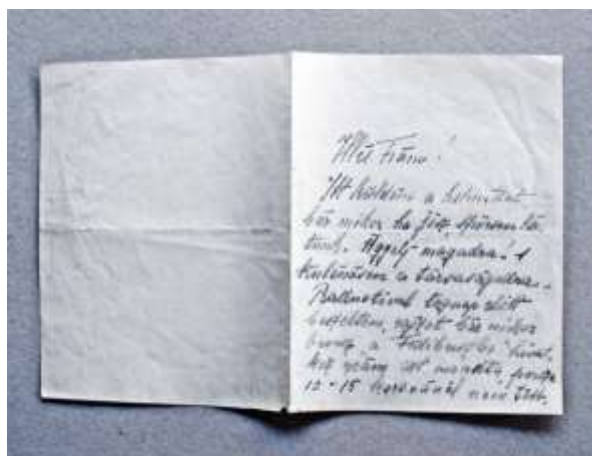
Restaurálás menete: A levél mechanikai tisztítása. A régi ragasztócsík leoldása metil-etilketon segítségével. Savtalanítás BookKeeper-oldattal. A lap szárítása, majd javítása, kiegészítése és kipréselése, végül retusálása. A pH-érték a restaurálás után: 7,3.

16.

2024.13.1

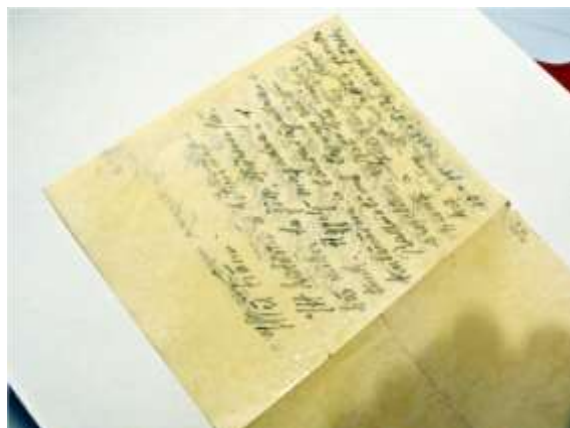
„Iréni néni” levele Bródy Illésnek (1905 után). 1 p., 19 x 14,5 cm.

A levél a restaurálás előtt

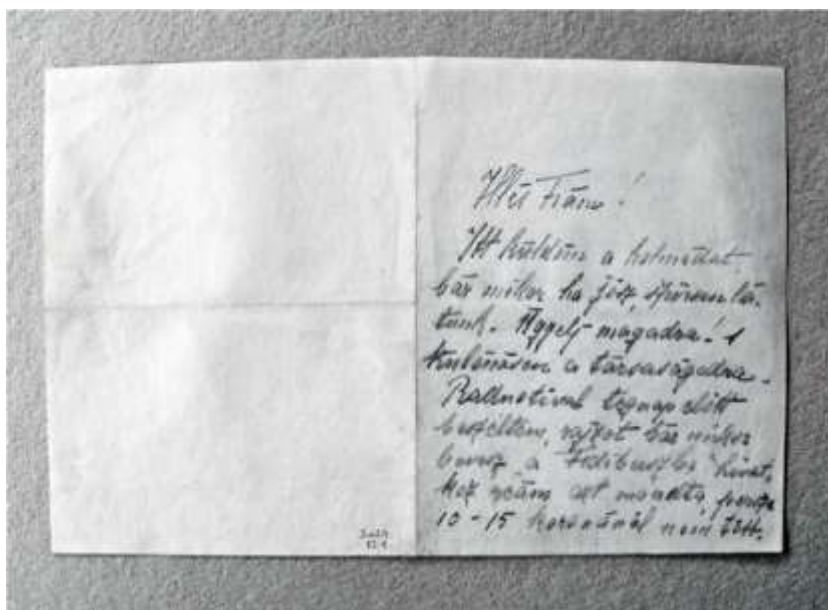
Állapotleírás: Rövid magánlevelet tartalmazó, törtfehér színű, ceruzával írt, korábban négyrét, jelenleg félbehajtott vízjeles lap. A lap pH-értéke 4,5. A lap a hajtásokban szakadozott, néhol gyűrött, kissé szárfüles.

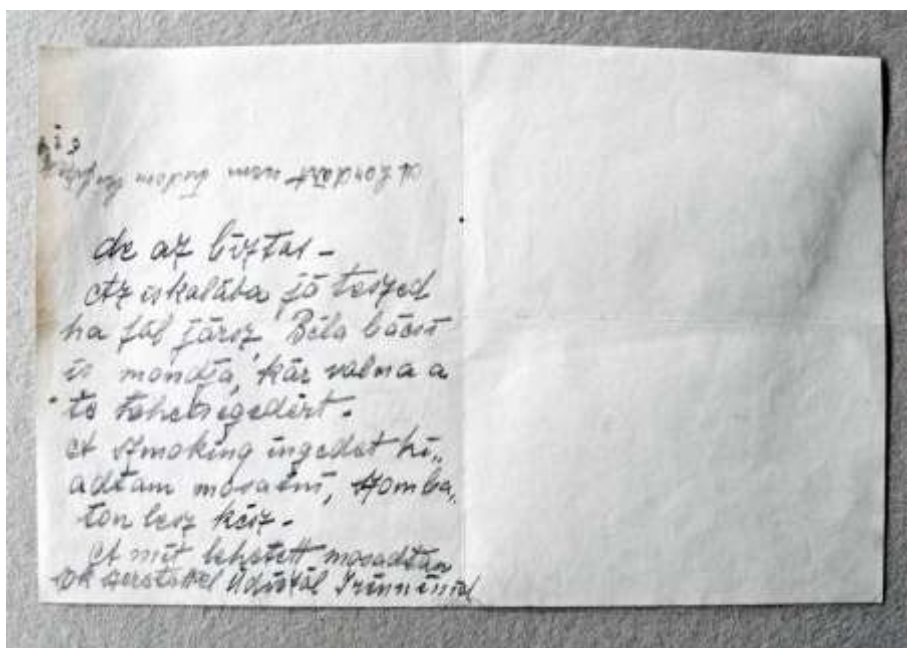
Restaurálási terv: A levél mechanikai tisztítása. Savtalanítás kalcium-oxid vizes oldatában. A lap szárítása, szükség szerinti után-enyvezése, majd javítása, kiegészítése és kipróbálása, végül retusálása.

A levél restaurálás közben

Restaurálás menete: A levél mechanikai tisztítása. Savtalanítás BookKeeper oldatos bepermetezéssel. A lap javítása, kiegészítése és kiprészelése, végül retusálása. A levél pH-értéke a restaurálás után: 7,4.

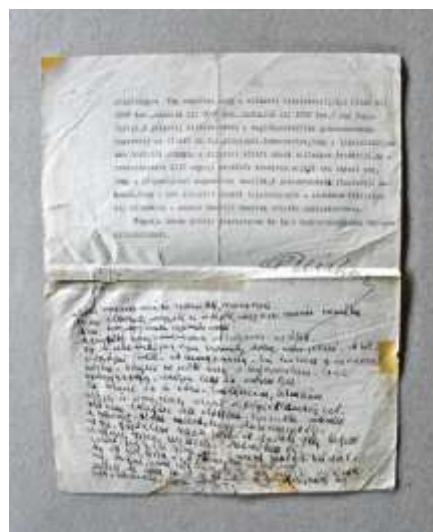

17.

2024.14.1

Levél Bródy Sándornak a Cs. és k. sajtóhadiszállásról. (Körlevél, Bécs, 1918. április 16.)

1 p., 29 x 23 cm

A levél a restaurálás előtt

Állapotleírás: Előlapja fejrészének bal oldalán fejléccel és piros színű pecséttel ellátott, vékony, törtfehér, korábban négyrét, jelenleg kettéhajtott körlevél. A rectón gépirásos, a versón sötétbarna tintával írt sorok láthatóak. A levél gyűrött, szakadozott, számárfüles, a hajtásokban meggyengült, hosszabb szakadásai bebarhult

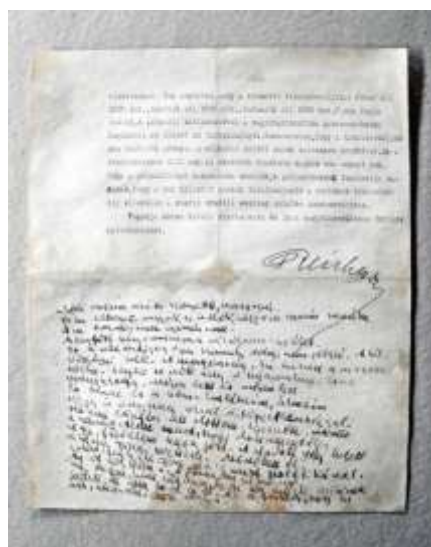
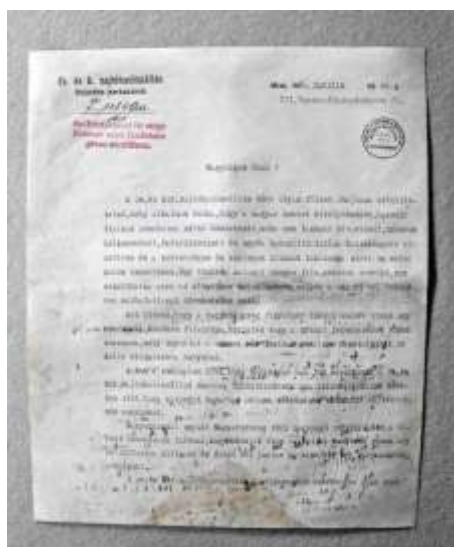
régi ragasztócsíkkal megerősítettek, pH-értéke 4,4. A papír alsó részén sötétbarna folt látható.

Restaurálási terv: A lap mechanikai tisztítása. A régi ragasztócsíkok leoldása metil-etilketonnal. A lap BookKeeper-oldattal való savtalanítása, az előoldalon található piros pecsét védelme miatt. A lap foltosodásának szükség szerinti tisztítása, majd a lap javítása Glutofix és japánpapír segítségével, végül a lap kipréselése és retusálása.

A levél restaurálás közben

Restaurálás menete: A lap mechanikai tisztítása. A régi ragasztócsíkok leoldása metil-etilketonnal. A lap BookKeeper-oldattal való savtalanítása, az előoldalon található piros pecsét védelme miatt. A lap foltosodásának lehetőség szerinti halványítása, majd a lap javítása Glutofix és japánpapír segítségével, végül a lap kipréselése és retusálása. A levél pH-értéke a restaurálás után: 7,4.

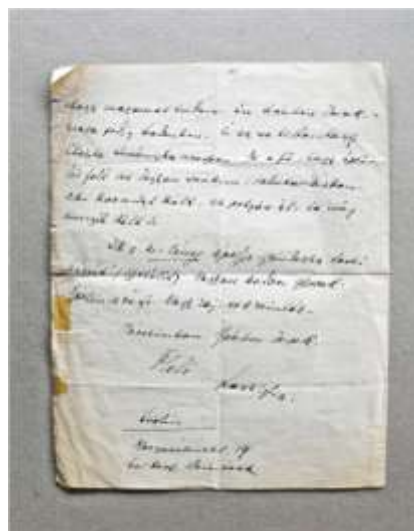

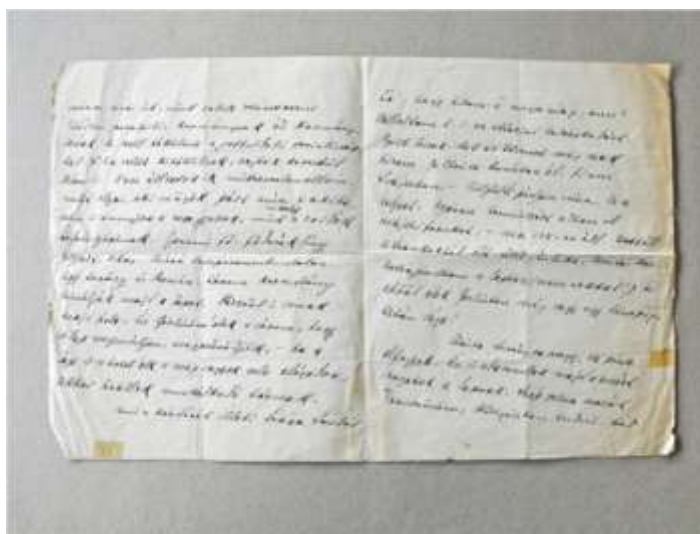
A levél restaurálás közben

18.

2024.15.1

Hatvany Lajos levele Bródy Sándornak (Berlin, 1920 vagy 1921). 2 p., 30 x 23,5 cm.

Hatvany Lajos levele a restaurálás előtt

Állapotleírás: Halványsárga, kékeslila tintával mind a négy oldalán teleírt, korábban nyolcadrét, jelenleg négyrét hajtott lap. Szakadásai több helyen régi ragasztócsíkkal javítottak. A lap gyűrött, a lapszéleken hiányos, szakadozott, pH-értéke 3,8.

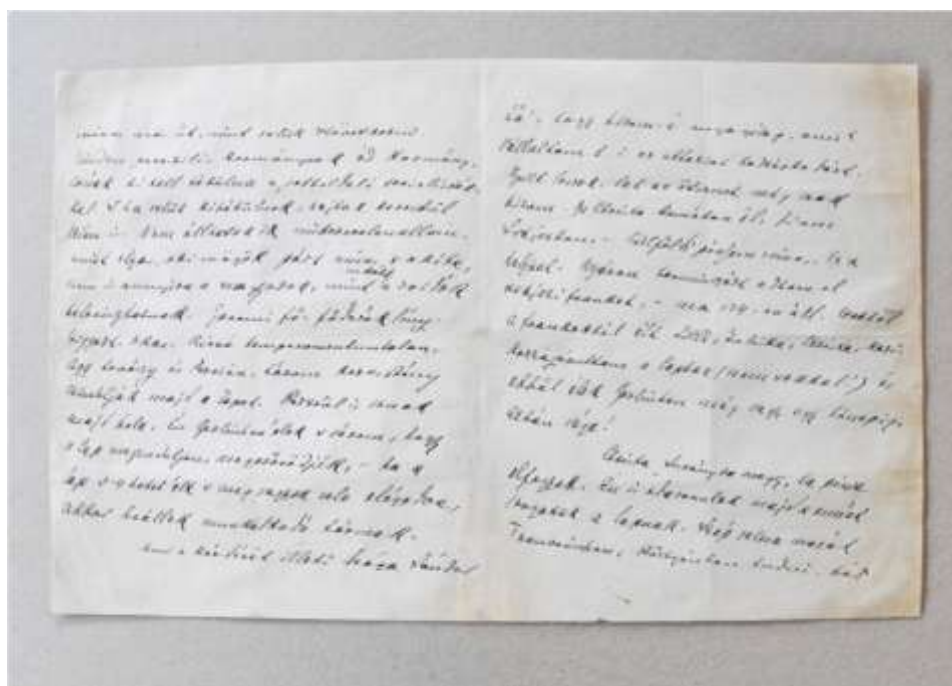
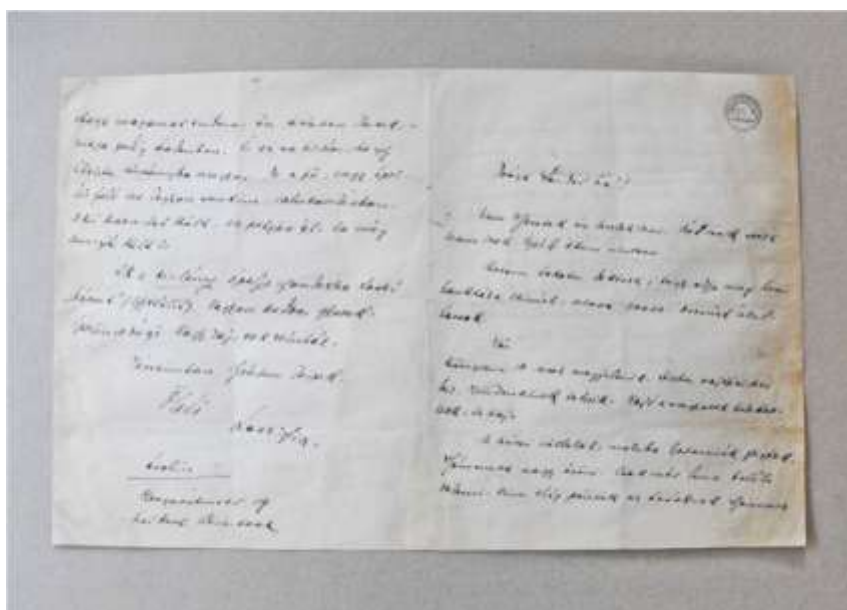
Restaurálási terv: A lap mechanikai tisztítása. A régi ragasztószalagok leoldása. A tinta vízzoldékonysága miatt BookKeeper-oldatos savtalanítás. A lap javítása, kiegészítése és kipréselése, végül szükség szerinti retusálása.

Hatvany Lajos levele restaurálás közben

Restaurálás menete: A lap mechanikai tisztítása. A régi ragasztószalagok leoldása. A tinta vízzoldékonysága miatt BookKeeper-oldatos savtalanítás. A lap javítása, kiegészítése és kiprészelése, végül retusálása.

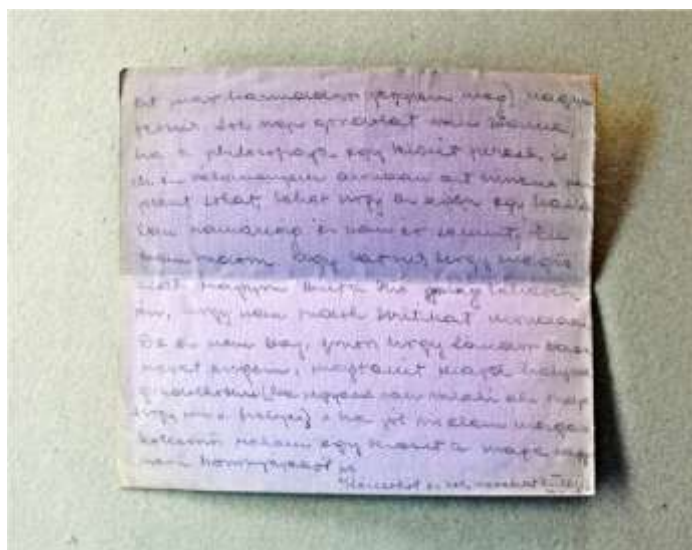

Hatvany Lajos levele a restaurálás után

19.

2024.16.1

Gál Franciska levele Bródy Sándornak (Budapest, 1920. július 26). 2 p., 22 x 19 cm.

A levél a restaurálás előtt

Állapotleírás: Halványlila, mind a négy oldalán ceruzával írt kézirat, négyrét hajtva. A 100120 grammos papír pH-értéke 4,2. A lap peremén és az elülső oldal felső részén a papír anyagában halvány sárgásbarnára elszíneződött. A levél sarkai kissé gyűröttek.

Restaurálási terv: A lap mechanikai tisztítása, majd savtalanítása kalcium-oxid vizes oldatában. A lap javítása, kipréselése, majd szükség szerinti retusálása. (A kipréselés után a lap állagának megóvása érdekében a négyrét helyett a kétrét hajtás javasolt.)

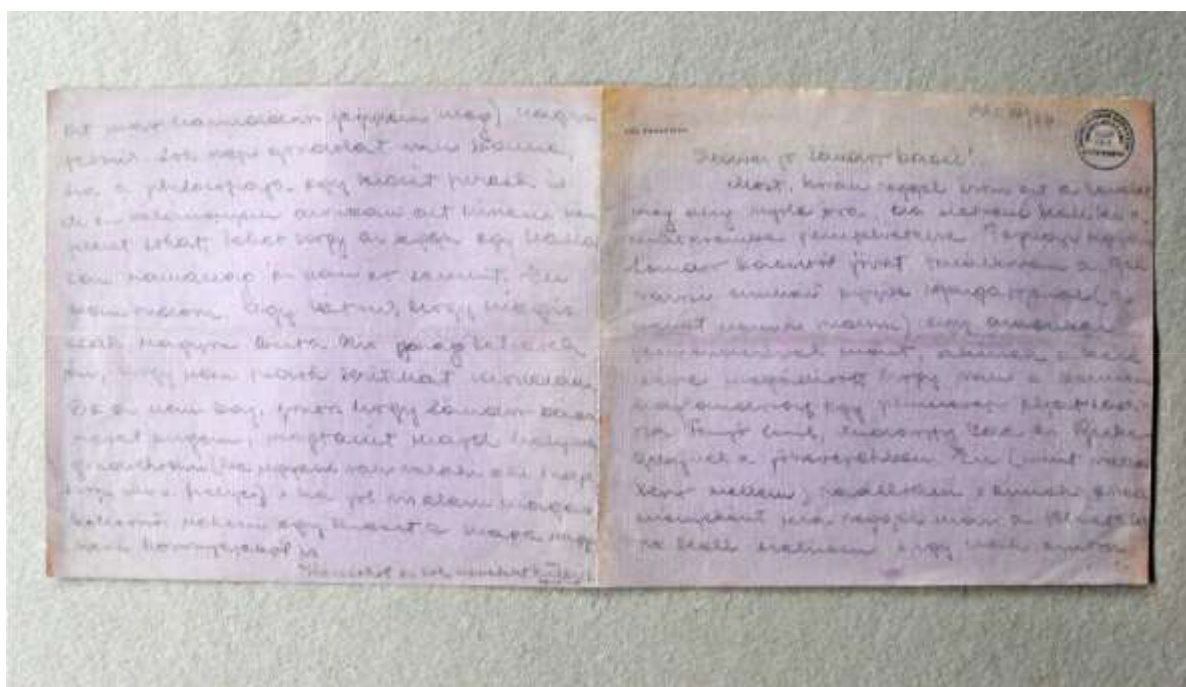

A levél restaurálás közben

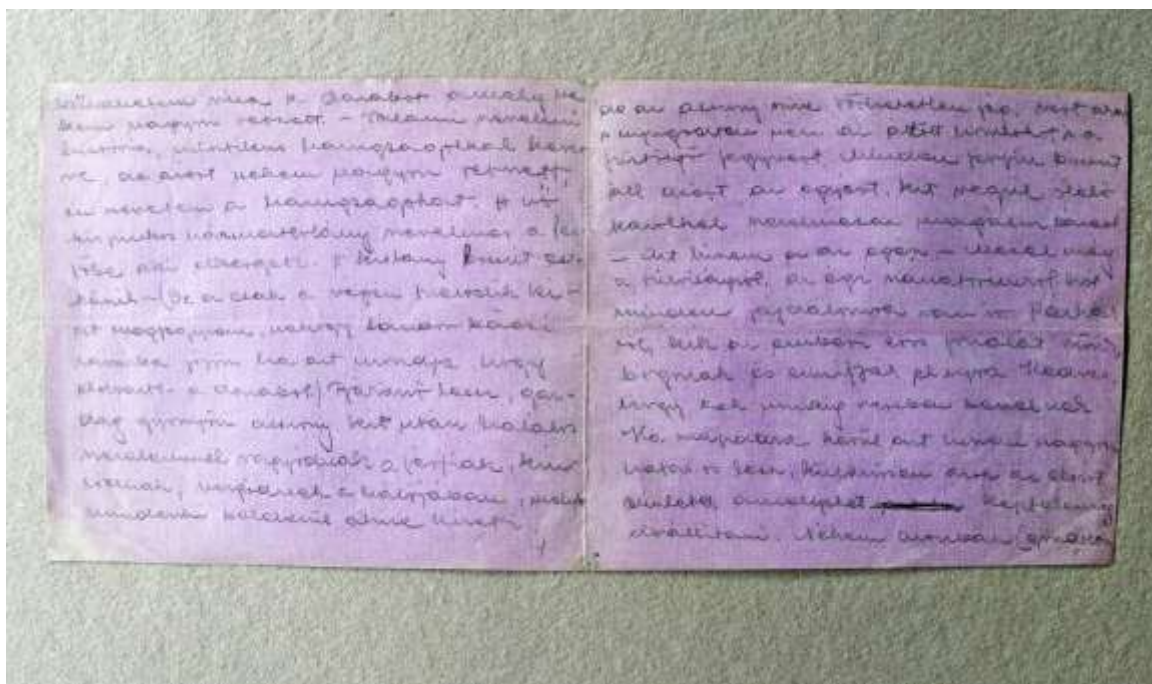

A levél restaurálás közben

Restaurálás menete: A lap mechanikai tisztítása, majd savtalanítása BookKeeper-oldattal való bepermetezéssel. A lap javítása, kipréselése, majd retusálása. A levél pH-értéke a restaurálás után: 7,3. (A kipréselés után a lap állagának megóvása érdekében a négyrét helyett a kétrét hajtás javasolt.)

A levél a restaurálás után

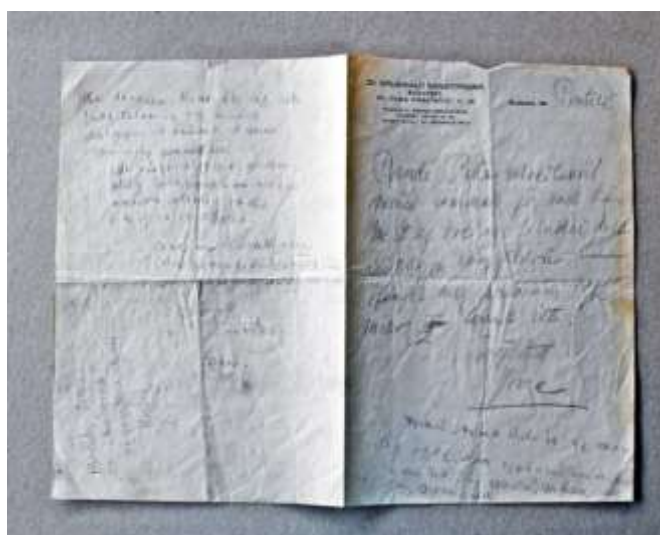
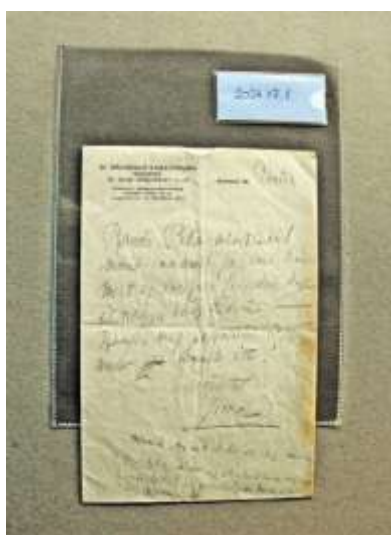

A levél a restaurálás után

20.

2024.17.1

Bródy Andrásnak és Bródy Istvánnak címzett levél (Budapest, 1921 után). 2 p., 23,5 x 15,5 cm

A levél a restaurálás előtt

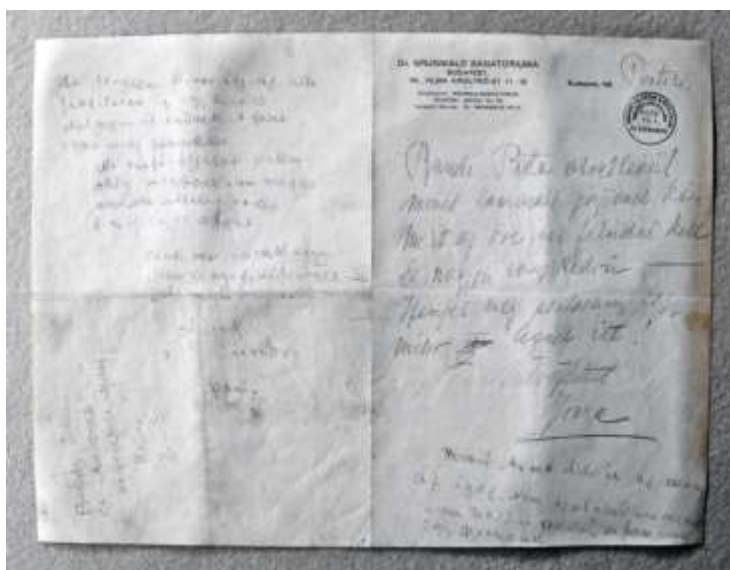
Állapotleírás: Vékony, 60-70 grammos, korábban nyolcadrét, jelenleg kétrét hajtott, törtfehér, tintaceruzával (csak a két külső oldalon) írt levél. A lap gyűrött, kissé szakadozott, hátsó oldala szennyezett, ujjnyomos. A lap pH-értéke 4,2.

Restaurálási terv: A lap mechanikai tisztítása, majd BookKeeper-oldattal való savtalanítása. Szükség szerinti folttisztítás. A lap javítása és kiprészelése, végül szükség szerinti retusálása.

A levél restaurálás közben

Restaurálás menete: A lap mechanikai tisztítása, majd BookKeeper-oldattal való savtalanítása. Szükség szerinti folthárványítás. A lap javítása és kiprészelése, végül retusálása. A levél pH-értéke a restaurálás után: 7,1.

A levél a restaurálás után

A restaurált dokumentumok elhelyezése

Könyvtárunk évek óta nagy hangsúlyt fektet az állományvédelemre. Savmentes dobozokban, mappákban, fóliákban tároljuk a helyismereti gyűjteményünk, valamint a muzeális dokumentumaink unikális dokumentumait.

A jelenlegi pályázati támogatás jóvoltából restaurált dokumentumokat is természetesen ilyen tárolóeszközökben helyezzük el tekintettel a tudományos és közösségi szempontú hozzáférhetőség miatt. A hozzáférés és a kutathatóság biztosítása egy állandó, hosszútávú feladat intézményünk számára, amely a célzott tárolás és állagmegőrzés nélkül nem megvalósítható.

A dokumentumokat – jellegükből fakadóan - különböző tároló eszközökben helyezzük el. A leveleknek külön készítettünk savmentes dossziéket. Bródy Sándor előszeretettel használat a „miniszteri papír” méretű papírlapot. A dosszié abszolút ideális tárolást biztosít a kéziratoknak, 6 cm vastagságra kitölthető. Prémium Plusz minőségű archivális kartonból készül. Savmentes, ligninmentes, pH-semleges, kalcium-karbonáttal pufferelt, időálló papírból.

A könyveket Az iSafe Polipropilén savmentes tasakban. Az átlátszó, savmentes anyag nem károsítja a benne tárolt dokumentumot, emellett kutatások estén is nagy előny, hogy a dokumentumok közvetlen kézi érintés nélkül megtekinthetők, védett állapotban maradnak.

A savmentes tasakra és mappákra olyan címketartó -átlátszó műanyag – tokot helyezünk el, melynek, öntapadós hátlapja van és az archivált tartalmak jelölésére szolgál.

Támogatásukat köszönjük!

Eger, 2025. november 21.

Tózsér Istvánné

igazgató